

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4565-4576/2543

นาย นภา โขทยาภรณ์โจทก์ กรุงเทพมหานครจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.2534 มาตรา 4,  
พ.ร.บ.พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 มาตรา 4, พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 4,  
พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 54, ป.วิ.พ. มาตรา 225,  
พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 31

## ย่อ / หลักกฎหมาย

สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของตามคำนิยามของคำว่า รัฐวิสาหกิจ ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 กรณีไม่อาจนำ ประการศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงานลงวันที่ 16 เมษายน 2515 หรือ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาใช้บังคับได้แต่ต้องนำพระราชบัญญัติ พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 มาใช้บังคับเทียบเคียง ซึ่งมีผลให้โจทก์ที่ต้องพ้นจาก ตำแหน่งเพราะเหตุเกษียณอายุตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดของรัฐวิสาหกิจไม่มีสิทธิได้รับ ค่าชดเชยคดีทั้งสิบสองสำนวน ศาลแรงงานกลางมีคำสั่งให้รวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกัน โดย ให้เรียกโจทก์ตามลำดับสำนวนว่า โจทก์ที่ 1 ถึงโจทก์ที่ 12 โจทก์ทั้งสิบสองสำนวนฟ้องว่า โจทก์ทั้ง สิบสองเข้าทำงานเป็นลูกจ้างในสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครของจำเลย ต่อมาจำเลยเลิกจ้าง โจทก์ทั้งสิบสองเพราะเหตุเกษียณอายุโดยไม่จ่ายค่าชดเชย ขอให้บังคับจำเลยจ่ายค่าชดเชยแก่ โจทก์ทั้งสิบสองเป็นเงิน 352,700 บาท 213,200 บาท 114,120 บาท 141,120 บาท 78,240 บาท 144,000 บาท 203,700 บาท 129,600 บาท 68,520 บาท 48,240 บาท 152,760 บาท และ 170,640 บาทตามลำดับ พร้อมดอกเบี้ยสำหรับโจทก์ที่ 1 กับโจทก์ที่ 3 ถึงโจทก์ที่ 11 อัตราร้อยละ สิบห้าต่อปี โจทก์ที่ 2 กับโจทก์ที่ 12 อัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีในเงินต้นที่โจทก์แต่ละคนฟ้องเรียก นับแต่วันผิดนัดจนกว่าจะชำระเสร็จจำเลยทั้งสิบสองสำนวนให้การว่า จำเลยเป็นหน่วยงานจำเลย ซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบกับสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครเป็นกิจการของรัฐ ตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้นและเป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของตามความหมายของ รัฐวิสาหกิจ แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 มาตรา 4(1) ไม่อยู่ใน บังคับของประกาศกระทรวงมหาดไทย

## คำพิพากษา

เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ 16 เมษายน 2515 และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 แต่ต้องนำพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 มาใช้บังคับโดยเทียบเคียง ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์เรื่อง มาตรฐานของสิทธิประโยชน์ของ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2534 ข้อ 47 ออกตามความในมาตรา 11(1) และมาตรา 11 วรยศอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้พนักงานที่พ้นจากตำแหน่งเพราะเกษียณอายุตามระเบียบ ไม่มีสิทธิได้รับค่าชดเชย แต่มีสิทธิได้รับเงินตอบแทนความชอบในการทำงานเป็นจำนวนเท่ากับ เงินเดือนค่าจ้างอัตราสุดท้ายหนึ่งร้อยแปดสิบวันหากทำงานติดต่อกันครบห้าปีก่อนเกษียณอายุ โจทก์ทั้งสิบสองได้รับเงินบำเหน็จพนักงานซึ่งถือเป็นเงินตอบแทนความชอบในการทำงานไปแล้ว

จึงไม่มีสิทธิได้รับค่าชดเชยอีก โจทก์ทั้งสิบสองพ้นจากงานเพราะเกษียณอายุเมื่ออายุครบหกสิบปี บริบูรณ์ตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของจำเลยซึ่งไม่ใช่การเลิกจ้างตามความหมายแห่งกฎหมายคุ้มครองแรงงานดังกล่าวข้างต้นจำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าชดเชยแก่โจทก์ทั้งสิบสอง ขอให้ยกฟ้องศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่า แม้สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครจะมีใช้ส่วนราชการ กรุงเทพมหานครและราชการส่วนท้องถิ่น แต่ปรากฏว่ากรุงเทพมหานครซึ่งเป็นนิติบุคคลและเป็น ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 97(3) แห่งบทกฎหมายดังกล่าวจัดตั้งสถานธนานุบาล กรุงเทพมหานครขึ้นเพื่อดำเนินการพาณิชย์โดยกรุงเทพมหานครเป็นผู้ควบคุมดูแลการบริหารงาน ทั้งหมด สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครจึงเป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของตามคำนิยามของ คำว่ารัฐวิสาหกิจ ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์พ.ศ. 2534 กรณีไม่ อาจนำประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงานลงวันที่ 16 เมษายน 2515 หรือ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541มาใช้บังคับแก่โจทก์ทั้งสิบสองได้ แต่ต้องนำ พระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 มาใช้บังคับเทียบเคียงแก่กรณีของโจทก์ ทั้งสิบสองซึ่งปรากฏตามระเบียบคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานของ สิทธิประโยชน์ของพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2534 ข้อ 47 ออกใช้บังคับโดยอาศัยอำนาจตาม ความในมาตรา 11(1) และมาตรา 11 วรรคสองของบทกฎหมายดังกล่าวว่าพนักงานที่ต้องพ้นจาก ตำแหน่งเพราะเหตุเกษียณอายุตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดของรัฐวิสาหกิจนั้นไม่มีสิทธิ ได้รับค่าชดเชย เมื่อโจทก์ทั้งสิบสองพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเกษียณอายุตามข้อกำหนดของ จำเลย จึงไม่มีสิทธิได้ค่าชดเชยตามฟ้อง พิพากษายกฟ้องโจทก์ทั้งสิบสองสำนวนอุทธรณ์ต่อ ศาลฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า "โจทก์ทั้งสิบสองอุทธรณ์ในข้อ 6.2 และ 6.3 ว่า สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครมิได้เป็นหน่วยธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของตามคำนิยามคำว่า รัฐวิสาหกิจ ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 โดยอ้างว่า ได้ความจากคำเบิกความของพยานโจทก์และพยานจำเลยว่า พนักงานของสถานธนานุบาล กรุงเทพมหานครทุกคนเป็นสมาชิกกองทุนประกันสังคม แต่ปรากฏว่าพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 4(6) ประกอบด้วยพระราชกฤษฎีกากำหนดลูกจ้างตามมาตรา 4(6) แห่ง พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 พ.ศ. 2534แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนด ลูกจ้างตามมาตรา 4(6) แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 มาตรา 3ไม่ให้นำพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ไปใช้บังคับแก่ลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ตามความหมายของคำว่ารัฐวิสาหกิจ ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แสดงว่าสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครไม่ใช่รัฐวิสาหกิจเพราะมิฉะนั้นแล้วพนักงานของ สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครทุกคนคงไม่ต้องเป็นสมาชิกกองทุนประกันสังคมดังกล่าว แต่อย่างใด และหากสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครเป็นรัฐวิสาหกิจตามคำวินิจฉัยของ ศาลแรงงานกลางแล้ว ผลกำไรที่ได้จากการประกอบธุรกิจจะต้องนำส่งเพื่อเป็นรายได้ของ กรุงเทพมหานครแต่กรณีของสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าไม่ได้ใช้เงินงบประมาณ จากกรุงเทพมหานคร เงินเดือนของพนักงานก็ใช้เงินจากการประกอบกิจการของสถานธนานุบาล เองการประกอบกิจการพาณิชย์ดังกล่าวมีผลกำไรก็ไม่ต้องนำส่งผลกำไรเพื่อเป็นรายได้ของ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเหตุผลยืนยันได้อย่างชัดเจนเช่นเดียวกันว่าสถานธนานุบาล กรุงเทพมหานครไม่ใช่รัฐวิสาหกิจหรือไม่ใช่หน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ ในปัญหานี้

ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่าสถานธนาขุนบาลกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานธุรกิจที่ กรุงเทพมหานครจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการพาณิชย์ถือเป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของอุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองดังกล่าวจึงเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่ปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งถือว่าเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ข้อเท็จจริงจึงต้องฟังเป็นยุติตามคำวินิจฉัยของศาลแรงงานกลางว่า แม้สถานธนาขุนบาลกรุงเทพมหานครจะมีใช้ราชการส่วนท้องถิ่น แต่เป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของตามคำนิยามของคำว่า รัฐวิสาหกิจ ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 กรณีไม่อาจนำประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ 16 เมษายน 2515 หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาใช้บังคับแก่โจทก์ทั้งสองได้ แต่ต้องนำพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 มาใช้บังคับเทียบเคียงแก่กรณีของโจทก์ทั้งสอง ซึ่งมีผลให้โจทก์ทั้งสองที่ต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเกษียณอายุตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดของรัฐวิสาหกิจไม่มีสิทธิได้รับค่าชดเชยตามฟ้อง ดังนั้น ที่โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ในข้อ 6.1 และ 6.4 ว่า เมื่อสถานธนาขุนบาลกรุงเทพมหานครมิใช่ราชการส่วนท้องถิ่นไม่เข้าข่ายยกเว้นที่มีให้นำประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงานลงวันที่ 16 เมษายน 2515 หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาใช้บังคับ เมื่อโจทก์ทั้งสองออกจากงานเพราะเหตุเกษียณอายุซึ่งถือว่าเป็นการเลิกจ้าง จำเลยจึงต้องจ่ายค่าชดเชยให้โจทก์ทั้งสองตามฟ้อง โดยนำประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ 16 เมษายน 2515 หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาใช้บังคับแก่กรณีของโจทก์ทั้งสองนั้น จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ประกอบด้วยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 31 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย เช่นเดียวกัน"พิพากษายกอุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองสำนวน

## องค์คณะ

หัสดี ไกรทองสุข · สละ เทศร่ำพรรณ · วิวิทย์ หิรัญรุจิพงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4565-4576/2543>